

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на пів рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

пів рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очі і душу ми вареш: а не возьмеш милої і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише напередне застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Польське дневникарство про Україну.

(+) Польські дневники, видавані східно-галицькими загорільцями, намагають ся при кожній нагоді обнизити значіне і становище українсько-русского народу. Ми вже з нагоди відкриття російської думи вказували на се, як то глумливо висловлювало ся польське дневникарство, коли дійшли перші вісти про вибори в Росії, що мовляв, навіть Татари здобули ся на більше число послів, як Українці. Колиж уконституовав ся український клуб посольський, тоді ті самі дневники почали підозрівати подаване українськими дневниками поважне число послів укр.клубу, висловлювати сумніви, що до українського походження і т. п. Так само з легковаженем або глузованем писали они про всяку народну роботу на Україні. Перший голос вело в тій писанині про українські справи всепольське Słowo, а щоби не оставати по заді і ловити тим несвідомих передплатників, вторував ему а навіть із ще більшим легковаженем розписував ся мнимий спеціаліст в руских справах Dziennik polski. Не давно, обговорюючи рускі, а особливо українські відносини, висловив ся так, що мовби то навіть не можна Українців уважати народом, що всяка їх робота немає ніякої вартости і ваги і т. д. і т. д. Таке легковажене навіяне Dziennik-ови очевидно злобою і пімстою, що Świat Słowiański предметово обговорює між иншими й українські справи, подає докладні вісти про всі події і змаганя на всій області українсько-русскої землі, ба що навіть поважні європейські і світові дневники займають ся українсько-русскими справами.

Отже на нічо не придасть ся легковажене або глузоване з українсько-русскої справи дневникарских загорільців польских, бо она розвиває ся своєю дорогою мимо їх глузованя і дневники, котрі хотять свою публику інформувати, приневолені силою фактів не обминати і рускої справи. Так н. пр. в суперечности з Słowo-м і Dziennik-ом polsk-им подав недавно краківський Czas допись з Києва п. з. Rusini za kordoneм, котрої головний зміст тут наводимо.

Дописуватель Czas-у пише, що в Києві заснувало ся товариство «Просьвіта» після взірця львівського товариства. Школа з українською викладною мовою, читальня і популярні виданя мають бут

тим середником, яким з підмогою товариства «Просьвіта» Українці будуть розбуджувати народну свідомість. Доси все розбивало ся о темноту, а треба знати, що московське правительство умисно не давало розвивати ся школам на Україні. Такі товариства повстали в Каменці подільській, в Одесі, Полтаві, в Лубнях, а тепер роблять заходи, позаводити філії в право- і лівобережній Україні.

Виринула також думка перевести організацію народних учителів і утворити «Всеукраїнський союз учителів і трудovníків на полі народної просьвіти». Сей союз має виеднати права українській мові в школі народній, а також подбати о середні школи і катедри університетські української мови і літератури, географії й історії України в укр. мові.

Окрім сего проявляє ся еволюція переконань і поглядів політичних поміж Українцями, котрі домагають ся перестрою держави в дусі автономічнофедералістичнім, евентуально автономії України з окремим соймом в Києві і загального права виборчого. В тій цілі має відбути ся зїзд всеукраїнський в Києві, наколи на се призволить правительство, а сим покаже, чи оно зірвало з ігнорованем окремішности українського народу, котрого кульмінаційною точкою був указ з 1876 р.

Нині, каже дописуватель Czas-у, можна сміло сказати, що сей указ осягнув як раз противну ціль, бо Українці мають по містах дневники, місячники, видають книжки і брошури своєю мовою, а в Думі зорганізували свій клуб під проводом п. Шрага. Народно-український рух мимо переслідованя роками гнету зріс безперечно. О так пише Czas. А щож на те Dziennik і всепольське Słowo?!

Про Холмщину.

(„Гром. Думка“ ч. 184 і 186).

(Дальше.)

З 1866 р. приїзжають попи з Галичини; ті вже тримають ся здалека від народу. Заслуга їх та, що вони, люде вільні, переконані Русини, морально піднесли нас в своїх власних очах, вони навчили нас не встидати ся слова «Русин», не встидати ся «русської віри», як пани перш казали «хлопської віри»; та народ хутко зненавидів їх за погордливе відношення до наших старих рідних «єгомосьців» (священників) та за «очищення обрядів». Католицтво, як я казав, нало-

жило важку руку на нашу церкву та й обряд: іконостасів не було, але було багато бічних вітарів; органи, дзвонки, лавки посеред церкви, — в службі церковній повело ся чимало католицького. Уряд бажав усе те скасувати й на поміч собі прикивав галицьких попів. Прийшли вони, та й давай усе перевертати, не помалу та обережно, а раптовно. Дивив ся народ і жахав ся, бо при звичаїв ся був до старого; а уряд викидає органи, лавки, дзвінки, викидає образи італійської школи, бо на них було мало яскравих фарб, викидає росп'ятія, хоча росп'ятий Христос, завбільшки з людину, був иноді чудової скульптури: не вважають на те що народ їх за святиню мав, а вставляють яскраві, з позолотою, ікони, іконостаси. Народ жахав ся, шемрав, нарікав: «для чого їх св. Миколай, або Спас, або Пречиста не до вподоби начальству? Хибаж нові ладніші? Ні! а опріч того кожен з нас дізнав від наших образів чимало добродійства... Що це таке?..» Шемрав народ, але терпів, бо мав тоді ще віру до уряду, бо бачучи, що він дбає про його добробут, не смів суперечити. А ламанія йшло... Ніхто не вглибляв ся в настрої народній, в його психологію, а тільки «бути по сему»... Втім — унію скасовано, введено православ'я... Народ приголомшено: одні покірно признають його, а другі відрекають ся... «А! бунт!» — Приводять козаків, нагайками заганяють до церкви... трапляло ся й кулями... Так заводило ся православ'я!

Наші старі «єгомосьці» все кидають: господарство, худобу, меблі, і в одній одежі втікають до Галичини... зостало ся не більш десятої часті, а їх місце займають Галичане та з Росії. Поприїздили з Росії попи, бо уряд дав 1200 карб. жалування, та вони не захтіли бути прихильниками народу, його вчителями — то були тіж урядовики (чиновники); принесли вони з собою доноси, пиху, сварню, суд; судитись з парафіянами було їх завданням; загинуло в народі поважання до духовенства, загинула любов, як загинула й церковна наука «казання», що ними давніше, що неділі, зворушали серця люду наші старі «єгомосьці». Наложили вони свою важку руку на вчителів, на школу, яка до них була вільна: сами не вчили й учителям перешкаждали. Православ'я трималось поліцією, ба! попи краще од поліції справляли її діла, тільки не духовні... Народ, перше лагідний, морально огрубів, став гіршим.

Результат 30-літнього «місіонерства»

такий, що після 17. квітня минулого року більш 15.000 Русинів стали католиками, відrekli ся своєї народности, стали Поляками, ворогами Русинів! Як ренегати, стали вони злими, фанатичними нашими ворогами. Почалась страшна боротьба, зненависть. Ті, що zostали ся, Русини, хоч далеко не всі; задля своєї оборони інстинктивно зєднали ся з попами, бо тепер боротьба релігійна — то боротьба національна; алеж і тепер духовенство не вмєє, чи не хоче користуватись з часу і стати прихильним до народу. Воно провадить урядову політику, ворожу народові, замість того, щоб вкупі з ним дбати за його добробут, волю та освіту. Воно не бачить що не уряд, а народня освіта поможе нам, а все на уряд надїється. Через те, що тільки на уряд надїї покладали ся, а про народ не дбали, ми вийшли далеко слабшими за Поляків. У них освіта, у них організація, у них величезна народня література, а у нас — нічого, нічого сенько народнього... Своєю московщиною, своїм упертим змосковленням уряд тільки допомагає Полякам. Визволити нас від ополчення можна тільки, одірвавши від Польщі та прилучивши до Волині, як частки України. Поруч з цим мусить працювати широка народня школа, до якоїб попи не мали права втручати ся. Певна річ, що за сучасного ладу не бачити нам ні прилучення до України, ні справді народньої школи.

Не мало вже писало ся в «Гр. Думці» про нашу школу, та все одно хоч не пиши, бо уряд не звертає на це уваги. Але цікаво от що: польська мова буде в холмській та більській учительських чисто-русинських семінаріях, певне щоб нас Русинів, полячити. А наша ж рідна де? З цього бачимо, що уряд може сказати: нехай Русини будуть краще Поляками, аби не були Українцями!

Що з того, що школа є у нас у кожнім селі, коли народ не має з неї жадної користі, бо вона чужа йому? Не тільки чужа, але й ворожа, бо вона вчить стидати ся рідної мови, рідного краю, як колись і Поляки робили, бо, як би вона була народня, вонаб не допустила, щоб 150.000 її дітей, що через ту школу пройшли відrekli ся слова «Русин».

(Конець буде).

Економічний рух на Буковині.

Дня 15. липня с. р. відбули ся в Чернівцях треті з черги звичайні загальні збори Союзу руских хліборобських спілок на Буковині «Селянської Каси». Се найвизначніша буковинська економічна інституція, яка під вмєлим проводом рік за роком розвиває ся що раз краще і з часом обгорне всі галузи економічного життя, з яких деякі треба буде ще доперва покликати до життя.

Дня 10. мая 1903-го року основано в Чернівцях за приміром иньших країв нашої держави Союз руских хліборобських спілок на Буковині «Селянська Каса», стоваришене зареєстроване з обмеженою поручкою з осідком в Чернів-

нях. Всіх райфайзенок, які пристали до союзу було тоді 50; се число з кінцем 1903-го року зросло на 61. В дальших роках число райфайзенок росло скорше, так що з кінцем 1905-го року числив сей союз 119 кас райфайзенських і 5 иньших товариств.

Число членів, належачих до «Селянської Каси» кас райфайзенських, зросло вже на поважне число 10.006. З сего виходило би, що райфайзенки вже глибоко закорінили ся в нашім народі на Буковині, коли мають таке велике число членів. Всіх Русинів на Буковині є коло 300 тис. душ. До райфайзенок належать самі повнолітні. Ми можемо приблизно приймати, що тих 10.006 членів представляють таке саме число родин. На кожду родину можна приблизно числити 5 душ. Тоді виходилоб, що близько 50.000 душ Русинів на Буковині були з кінцем 1905-го року згуртовані в райфайзенських касах. То значило би, що кожда шеста душа Русинів на Буковині приналежна вже до кас пожичкових і шадничих, згуртованих знов у своїм союзі хліборобських спілок на Буковині «Селянська Каса». Правда, поза сими числами криє ся ще багато недостач, із яких головною є та, що каси мають дуже слабо заступлені відділи шадничі, одначе й теперішній доробок «Сел. Каси» не аби який, коли зважить ся передовсім на незвичайно неприхильні відносини, серед яких приходиться їй розвивати ся на Буковині, де тільки тисяч неграмотних, а тільки соток всяких тихварів...

На послідних зборах «Селянської Каси», було заступлених 49 стоваришень, 3 товариства і багато гостей. По довгій дискусії і прийняттю всіх річних рахунків, ухвалено ось такі внески:

- 1) Отворити при «Селянській Касі» товаровий відділ з потрібними в хліборобстві товарами і споживними та мішаними товарами.
- 2) Закупити потрібні в хліборобстві артикули як машини, знаряди господарські, інтучний гній, насіння, папі і т. д. та зорганізувати як осібні відділи при райфайзенках.
- 3) Для закупна наших товарів організувати по містах і селах консумційні спілки систему Рочдель.
- 4) Позасновувати там, де покажуть ся потреба, повітові спілки для продажу худоби і хліборобських продуктів.
- 5) Зорганізувати громадські спілки для асекурації худоби.
- 6) Позасновувати там, де покажуть ся потреба, спілки молочарські.
- 7) Зорганізувати в найвідповідніший до місцевих обставин спосіб гуртову продаж яйцями.
- 8) Видати підручники для райфайзенок, спілок систему Рочдель і иньших, в разі потреби видати статут і підручник для спілок асекурації худобу.

Як бачимо Буковинці не дармують.

По замаху на Столипіна.

Правительство Столипіна є сильне... обіцянками, яким зовсім противорічать

єго діла. Так і тепер, по замаху на президента міністрів заговорила півурядова і урядова праса вельми шляхотним тоном на тему дальшої політики кабінету.

Петербурська телеграфічна агенція доносить, що хоч терористичні події впливають на ціле населенє, всеж таки правительство не відповість терором на терор. Програма правительства в наслідок убийств і замахів зовсім не змінить ся. З другої сторони правительство авітрохи не обмежить дотеперішних способів поведеня супротив революціонерів, хочби їх погрози були не знати як страшні. Правительство зуміє відріжнити організації, обертаючі ся в межах закона, від організацій ворожих правительству, що готові кожної хвилі знівечити закон. Мирова пропаганда має до розпорядимости прасу і збори; а тих, що ворожо против правительства виступають, буде оно без пощади переслідувати. Правительство має досить средств, щоби придусити замаху, але то не є єго остаточною цілюю. Першою точкою програми правительства є виготовленє проєктів законів для думи і полагодженє найпильніших справ в законодатній дорозі. Революціоністи можуть пробувати знищити роботу правительства, але то їм не вдасть ся. Правительство не може виречи ся конечних реформ лиш тому, що на місце сего або другого політика мав би прийти якийсь иньший.

Урядовий орган «Россія» пише так само у вступній статії, що правительство має достаточну силу здусити замаху і злочини; однак не уважає се за потрібне. Головною задачію правительства на тепер є виготовити предложенє для будучої думи. Справи що не терплять проводки, будуть правительством полагоджені в законодатній дорозі. Революціоністи не можуть спараліжувати правительства і приневолити єго до змін: основ свого діланя і до зрезигнованя з реформ, які ціле образоване і спокійне населенє уважає конечними.

Та найдосадніше висказує ся брат міністра в «Нов. Времени», якого він є, як звісно головним редактором. «Який же змисл того всього? — питає Столипін жуп. — Прецінь повинен бути в подїях якийсь змисл історичний чи філософічний. Зовнішно теперішнє хвиля представляє ся ось як: Революціоністи подїлили ся на дві партії — на мінімалістів і максималістів. Послідні, що признають максимальну програму, яка проповідує загальний і примусовий поділ дїбр, найшли ся в меньшости. Бачучи, що не удасть ся їм порушити народних мас і війська, оголосили т. з. «партизанську війну». Як раз ми є сьвідками сеї війни: она полягає на стрілах, бомбах і рабунках. Їх пляни доконують ся не тільки против волі цілого народа, але навіть против волі більшости революційних партій. Ціла надія побіди є оперта на тім, щоби правительство втягнути на дорогу реакції, а тоді захопити народ до борби.

Однак правительство на дорогу реакції не вступить, не тому, щоби єго до сего наклонював холодний розсудок, але тому, що не має самолюбних цілій, що страдає за Росію болем російського на-

рода і бажає для неї щастя, розцвіту, свободи. Суспільність зачинає се розуміти і признавати, а коли пересвідчить ся про се, то найуспішнішим срецтвом на розбишак, що ломлять ноги дітям, буде загальна відраза супротив них. Бодай би сей день настав скоро!»

Настане — та тоді, коли російське правительство перестане — обіцувати!...

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н И.

— **Календар.** В суботу: руско-кат. Андрея; римо-кат. Егідія. — В неділю: руско-кат. Самуїла; римо-кат. Юста еп.

— **Пожарний Сокіл** в Жорніських повіту Городецького основано як філію львівського „Сокола“. Статути прийняло уже ц. к. Намісництво. — **Пожарний Сокіл** в Залучу н. Пр. повіту коломийського основано як філію львівського „Сокола“. Статути прийняло уже ц. к. Намісництво.

— **Зміни меж ветеринарними.** Намісник замінував асистентів ветеринарних: Й. Петровича, Л. Шіммера, М. Стровського, Ст. Дундовича і Г. Соколовського, ветеринарними повітовими, і призначив: Петровича до Кракова, Шіммера до Жидачова, Дундовича до Турки.

Намісник переніс: інспектора ветеринарнийного Й. Блоха, з Дрогобича до Подгужа; старшого ветеринара повітового, І. Новака, з Жидачова до Стрия; ветеринарів повітових: П. Ольбрихта зі Стрия до Збар'яжа, Л. Уріха з Жовкви до Богородчан, Р. Пжикора з Товмача до Бжеска, З. Югія з Кракова до Жовкви, С. Мачака з Турки до Товмача, асистента ветеринарнийного Т. Срочинського з Богородчан до Львова.

— **Брак опіки і проводу** дав ся відчутти в соблазняючій справі насильного арештованя о. Петрицького з Колоколина. Якби небудь і не було, чи справді о. Петрицький почув ся хорим на вид жандарма в своїй хаті і заподіженого ним арештованя, чи тільки удавав недугу, розібравшись в другій комнаті і поживившись до ліжка, однак нечуваним, обидливим для сьвященничого стану і шати було поведеве комісара Контора, який явив ся зараз в асистенції військової патрулі, зложеної з шести драгунів і казав насильно забрати сьвященника. В лежачій постані, поваленого і змальтретованого, в негліжу, вкритого лише військовим плащем — завезено о. Петрицького до бурштинецької в'язниці для відсидженя тридневної кари арешту, наложеної намісництвом на колоколинського пароха за якісь там неформальні збори в Черневі. Та ще драстичніше виступає нетакт згада-ного комісара п. Контора супротив осьвяченої особи сьвященника, коли за три тижні пізніше, дня 17, с. м. приїхав до Колоколина за-для дорученя о. Петрицькому якогось польського урядового письма, якого о. П. не приймає з засади, жадаючи руского і задля витягненя з метрикальних актів потрібного староству випису. Тому, що о. Петрицький не відзивав ся до комісара п. Контора ані словом на его питання і замітки, комісар казав его арештувати. Ув'язненє виконано знов в сей спосіб, що вїйт, поліцаї, якийсь гайдук і жандарм вхопили о. Петрицького на руки і винесли до фіри. А що фіра не була зладжена, як слід, положили сивоголового сьвященника на землю серед плачу родини і збіговиска сусідів і так обтиляного, блідого, напів живого сьвященника зложили на фіру і пігнали до бурштинецьких арештів. Тут в суді переслухано небавком о. Петрицького, якому комісар закинув грізну поставу, сповнену тим, що мовчав, як заклятий. Ц. к. суд не добачив однак в тім жадної грози і пустив католицького сьвященника на волю. Зовсім як у Франції! Тільки там борють ся за католиц-

ку школу, а тут боротьба іде о «matrikel-führer-ство!». Бож нічим иньшим не провинив ся тут о. Петрицький, як тим, що яко руско-католицький парох не хоче згодити ся зі становиском ц. к. намісництва, яке призвало парохияльні уряди ц. к. метрикальними урядами і накладає на них обовязок веденя польської кореспонденції і виказів. Тож і не диво, що серед нашого духовенства колоколинські події викликали чимале огірченє, а в „Ділі“ появиля ся допись «Сьвященника», який свої виводи кінчить ось яким домаганєм: 1) Зажадати від Впр. оо. деканів скликаня соборчиків в цілій Галичині ад нос на той сам день. 2) На соборчиках зажадати від ц. к. центрального правительства усуненя намісника, під котрого управою діють ся на Русинах такі варварства, та поділу краю на ц. к. намісництво руске з осідком у Львові і польске з осідком в Кракові. 3) Зажадати безпроводочного засуспендованя ц. к. комісара Контора. 4) Від 1. вересня 1906. зачати генеральний бойкот політичної власти в Галичині до дня сповненя центральним правительством наших постулатів. — До криміналів усіх нас по над 3000 сьвященників не запротують; а хочби і так навіть стало ся, тогди маємо за собою народ і опінію Європи; довідає ся культурний сьвіт о нашій розпуці і нашій силі. Прошу поважно зстановити ся над нашим положенєм! Возьмем ся солідарно до борби з насильством, то побідимо певно; а занехаємо справу, то не варті будемо і ноха табаки!»

Нам здає ся, що акция в колоколинській справі прийнята тим способом зовсім хибний напрям. Іти духовенству на власну руку — не агадуючи вже про далекосяглі постулати прокванта, — ніяк не можна, але за те тим категоричніше виступає супротив духовних властей обовязок взяти сю справу в свої руки і жадати сатисфакції та опіки на будуче для сповєраної сьвященничої чести. З причини дотеперішної безчинности в тім згляді нашої духовної власти, деяка частина рускої праси звернула ся зовсім несправедливо зі своїми замітами против Впр. о. Митрополита, перебуваючого під добу за границею, а відтак заангажованого полонництвом до Єрусалима, яке безперечно не дало би ся вже ані відложити, ані пересунути. Таж прецінь о. митрополит не оставив дисцеви без потрібної опіки, а зложив ві з цілєм довірем в руки о. прал. Білецького, довголітнього, досьвідного адміністратора дисцеви. Не сумніваємо ся, що духовна власть сама зрядить строге слідство в колоколинській справі і на підставі одержаних тим способом вислідів стане енергічно в обороні достоїнства руского сьвященничого стану. Бо хотяй се і одиничний випадок, однак надто характеристичний для настрою, який проявляє ся в деяких кругах супротив руского духовенства. Поляки називають себе радо Французами Входу, та думаємо не в тім зміслі, щоби понижати католицьке духовенство, хотяй би і иншого обряду. Ми ще не у Франції живемо, щоби можна арештувати, знасилувати і поневирати сьвященника не за якийсь, борони Боже, простий злочин, а за легальну оборону горожанських прав і становиска нашої церкви і народности!

— **Вісті з України.** На межі лубенського та миргородського повітів у маєткві великого князя Константина Дмитровича була велика пожежа. Горіло два дні. Кажуть, що ставі в заводі обложено було гвотами, намоченими керосином, а 800 коний ще попереді випущено просто в поле. Згоріло на сесті тисяч карбованців. Од великого князя прийшов наказ не будувати нічого. В маєткві і на заводі було дуже багато служащих, яким тепер доведеть ся збути ся служби. — В Миргороді не буває дня, щоб не було двох чи й трьох пожеж. Декому завдалегіль присилають листи про те, що буде пожежа. Люде страшно налякані і багато виїздять з Миргороду. — З початку року і до 1. августа губернське земство видало вже штрафок за пожежі без малого пів мільона карбованців. — В селі Новоолександрівці павлоградського повіту

селяне, що наймають землю в баронеси Корф, вимагають, щоб вона брала з їх не по 10 карб. за десятину, як було досі, а по 5 карб. — В сл. Рудні селяне-українці поділили собі удільну землю. Поділ цей обійшов ся дуже тихо. Як думи не стало, то селяне зажурили ся, але землі всеж не вертали. 4 го августа в Рудню приїхав губернатор і сказав селянам, щоб купили ту землю через селянський банк по 105 карбованців за десятину. Селяне не схотіли. Тоді почали ся зрешти. Арештовано агронома Соїнова і його брата, учителя Квітку і кількох селян. — В селі Опанасівці гадяцького повіту селяне розлютовані на поміщика Астафєва за його утиски спалили три коморі з хлібом та й з тютюном — В борзеньському повіті в поміщиці Піддубної в ночі проти 4 августа підпалено солому й клуню. Але встигли зараз же погасити. Та вдень знову підпалено сіно. — В балтському повіті в економії В. Гудим-Левковича підпалено солому. Згоріло й хліба трохи. — В селі Марянівці васильківського повіту поміщикові Глевинському підпалено хліб на полі. А в сьвященника тогож села згоріла комора з хлібом. — З Луцька в село Озерої їхав управитель з маєткві пані Мальцевої, капельмейстер Леві. На його почали стріляти з рушницї. Поранено кучера, а Леві в двох місцях прострелено руку. Кажуть, що стріляно на Леві за те, що він дуже завзято виселяв з маєткві тих арендаторів, що перше наймали землю в Мальцевої. Він сам підпалював їм хати, щоб швидче вигнати і після цього арендатори з сьмями не мають ніякого приутку. — В селі Жабокрич не дали селяни арештувати б. посла до державної думи, свого односельчанина. Одного стражника вбито; в село приїхало військо. — На шахті Чегарники забрано півтора пуда динаміту і 700 набоїв. — На станції Новоукраїнці, де заладують річно шість до вісім мільонів пудів хліба, застрайкували робітники, жадаючи прибавленя 20 коп. на вагон. — Духовний собор київської Лаври зажадав від петербурського агенства, щоби в справі донесеня про чорносотенні відозви, друквані немов то в друкарни Лаври, подало або клеветника, або назвало сю вістку фальшивою, бо інакше Лавра покличе агенство до суду. — В мелітопольському повіті в селі Орловці на селянському мітингові постановлено робити так, як написано в виборгській відозві. — В Матвієвці постановлено бойкотувати горілку, а в сьвященника відняти громадську землю, щоб не був шпигом.

— **В Самборі** відбуде ся фестин з лотерією фантовою дня 16. н. ст. в неділю о 3. год. в огороді мійскім. Дохід призначений на будову Бурей ім. св. Володимира В. в Самборі. Датки на сю ціль приймає проф. Т. Біленький, а фанти сьвц. Михаїл Ортинський. — *Виділ „Шкільної Помочи“.*

— **Вписи до „Висшого музичного Інститута“** у Львові (улиця Вірменська ч. 2, I. поверх) на шкільний рік 1906-7, приймає канцелярія Інститута від 1. н. ст. вересня що дня рано в годинах від 10.—1. Наука почне ся 16. вересня і тривати ме до 30. червня 1907.

Вписувати ся можна на науку гри на фортепяні, скрипці, челі і великих оркестральних інструментах, відтак на науку сольового співу, теорії музики з хоральним співом і гармонії яко окремих предметів.

Елєви «В. муз. Інститута» складають при вписі I. корону бібліотечного і шкільну оплату кварталну або місячну — після умови. Ново-вписані складають вписового 4 корони і шкільну оплату.

Вписувати ся можна і на висші роки науки. Вступні іспити для сеї категорії елєвів відбудуть ся в днях 14. і 15. вересня рано між 10—12. годиною.

Шкільні оплати за 9½ місячну науку вносять на I. і II. році 75 корон. На дальших роках науки підносять ся оплата з року на рік о 30 корон.

Оплата за науку сольового співу вносять на I. році 120 корон, за науку теорії музики з хоральним співом і науки гармонії

60 зглядно 100 корон. Елеви «Інститута» побирають на висших роках науку теорії музики, гармонії і історії музики — даром.

Лекції відбувають ся правильно тричі в тиждень рано, а для учеників публичних шкіл — пополудни. Науку подають вповні кваліфіковані професори на основі научного плану аретрійських консерваторій, затвердженого в. ц. к. намісництвом, рескриптом з 7. липня 1904 р. до ч. 81.283.

Дирекція «Вис. муз. Інститута» старала ся доси оправдати всесторонню довіру, яким надіяла єї наша суспільність, посилаючи своїх дітей до своєї музичної інституції. Число елевів в останнім році (третьім від заснованя) досягало сотки, з якої 81 елевів піддало ся з хорошим успіхом річному іспитови. Однакж для дирекції булоби найбільшою відрадою, наколи би в біжучім році фреквенція ще зросла. Тоді: нові знамениті учительські сили увійшли би в склад учительського збору, а наша інституція сталаби дійсним розсадником музичного образования.

Поклик наш торічний, щоби молодіж наша прийняла ся за умне плеканє музики яко штуки, не був без успіху. Але всего ще за мало! Музичні таланти у нас не рідкі, тільки не достає нам охоти і витривалости. З сим шкільним роком рада би дирекція плекати іменню оркестральну музику, головню смичкові інструменти. Тому кличемо до нашої молодіжи: вписуйте ся на науку в сім відділі, а дирекція по змові прийде кождому талановитому в поміч.

Анатоль Валяшин
директор «Вис. муз. Інститута»
у Львові.

— Репертуар руского театру в Бережанах
Саля тов. «Надії». Початок 7 30 вечером. Або-намент на 6 вистав 10 кор. (Білети продає торговля п. Юзичинського).

В неділю дня 2. вересня 1906. «Свати Мусія», народна оперета в 3 діях Порошина.

Наука, штука, література.

Schwetschenkos ausgewählte Gedichte. Aus dem Ruthenischen mit Beibehaltung des Versmasses und des Reimes und mit nötigen Erklärungen versehen von Sergius Szpoinarowski, k. k. Gymnasialdirektor. Zweites Heft. Czernowitz 1906. K. k. Universitäts-Buchhandlung H. Pardini (Engel & Suchanka). — Buchdruckerei des Vereines „Ruska Rada“ in Czernowitz unter techn. Leitung Iwan Zacharko. Str. 37—84 8-ки. Ціна 80 сот. — В отсім другім випуску німецького переводу Шевченка поміщено «Кавказ», «Гамалію», «Тополю», «Наймичку» і кілька коротших думок.

Телеграми

з дня 31. серпня 1906.

Тішин. По вчерашній величній принятю, яке зготовили мешканці монархови, поїхав цісар нині рано о год. 6. повозкою на терен маневрів.

Берлін. Vossische Ztg. довідєє ся з Петербурга, що леда хвиля має бути оголошений в Варшаві стан облоги. Вчєра і нині гарнізон в Варшаві зміцнив ся прибутєм 16 баталіонів піхоти і 12 сотень козаків, надто в найближших днях має надійти артилерія.

Любєна. Данська поліція відкрила на острові Борнгольм великий арсенал російських революціоністів, злучений з робітнею вибухових матеріалів і бомб. Найдено в нїм великі зєсоби всякого рода оружя, амуніції і вибухових набойв. Арештовано при сїм 21 Росіянин.

Будапешт. Pesti Naplo доносить, що б. міністер війни ген. Кріггаммер умер наслідком рани, яку одержав на останнім цісарским польованю. Внук цісаря, баварський князь Юрій, через неосторожність пострілив генерала в бедро, а що кулі не можна було витягнути, то се спричинило смерть генерала.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Поєднанє руських партій і проєктований в тій цілі з'їзд в Львові.*)

Письмо до Редактора „Правди“.

Високоповажний Добродію!

В Липцевій книжці сєгєрїчної Правди піднесли Ви, Добродію, проєкт з'їзду Русинів, до обох руських сторонництв належачих, ді Львова, на яким би порозуміє що до солідарного поступованя всіх галицьких Русинів в обороні нашої народности, в способі відпирания тих гвалтів и кривд, які тїйже ворогами нашими, особливе Поляками наносять ся, наступити би мало. А піднесли Ви той ваш голос недовго після фатального для Русинів результату з виборів до Думи державної. Ви цілком справедливо заключали, що як такий нещасливий результат є в великій часті вислідом незгоди межі Русинами, через яку сила народу и так мало політично и національно розвиненого мусить умаляти ся, така перешкода в часі так сумнім для нас, якнайхутнїше повинна уступити. Сам політичний взгляд мабуть диктував Вам в перо, що коли для нас Русинів політичного альянса годі наптити, то такого ми лишєнь в самих собі глядіти маємо. Се оказала ся Вамь яко єдинє можливе лікарство для запобіженя дальшим сумним евентуальностям, яких би при таких сумнім стані річей у нас надівати ся нам належало.

Той голос Ваш піднесений в органі, котрий справедливо думки и переконаня цілого народного сторонництва репрезентує, не можна уважати яко поодинокий. Ще перед виборами явила ся була в печати «Відозва» о. Обачного до всіх правдивих руських патріотів, котра такого порозуміння що до солідарного поступованя при виборах, може ще в більше к. тегоричній формі жадала, як та відозва цілком ясно и отвєрто переконаня чоловіка до народної партії належачого заступала, — то вже з тих двох об'явів прилюдних, виходячих з думки народної партії, сміло вносити можна о успособленю цілої народної партії в справі взаїмного порозуміння межі Русинами.

Констатую:

1) Народна партія сими фактами заявила, що її партійні переконаня лише добро руського народу на оці мають;

2) Народна партія посїдає той вироблений політичний змісл, котрий її кваліфікує, політичні справи народу свого відповідно заступати.

Противне: стара партія таким фактом вказати ся не може. Вона не заявила ся нічим таким, щоби доказувало, що її на порозумію межі Русинами залежить. (Кажу: стара партія, — хоч властиве сказати повинен: репрезентация тої партії. Серед старої партії у багато людей виявило ся добитно жаданє прозруміння, що репрезентация не хтіла прийняти до відомости). То що Рада руська поставила кандидатом на посла до Думи державної на округ виборчий Бучач Чортків Дра Володимира Ганкевича (поминувши, що се завдячити належить наляганю одного члена, здаєть ся мені пана Геровського), декларованого, широго, твердого народовця, не доказує нічого. Рада руська не порозуміла ся що до тої кандидатури з народною партією, поставила пана Ганкевича кандидатом, не спитавши навіть за те єго самого, просто накинула єму кандидатуру, яку він так за для свого кеєского стану здоровля, як і задля занята прийняти не міг. Що дістали ся пана Ганкевичови помимо того при виборі до 30 голосів, — то вже виходило просто на іграшку, а не на серйозну справу.

(Дальше буде).

*) Се письмо до редактора «Правди» було призначене яко окреме виданє брошурою, одначе не появило ся печатно. Кидає оно цікаве світло на тогочасні обставини народно-політичні, а має певну вагу ще й нині. *Ред. Русл.*

За певну і добру льокацію поручаємо:

4 1/2 % листи гіпотечні
4 % листи гіпотечні
5 % листи гіпотечні преміовані
4 % листи Товариства кредитового земского
4 % і 4 1/2 % листи Банку краєвого
4 % позичку краєву
4 % облігації провінаційні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшій курсї деннім.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Промінь
одинокий независимий становий орган українського учительства.
Виходить 2 рази в місяць в обємі 1—2 арк. друкв.
Промінь містить:

Статї змісту суспільно-політичного і організаційного.
Статї про правно службові відносини учительства.
Причинки до інтерпретацій шкільних заковів і розпоряджень.
Статї педагогічно-дидактичні.
Інші розвідки наукові.
Статї про шкільництво краєве і заграничне.
Оцінки шкільних відруччаків.
Огляд новин української літератури.
Статї принагідні.
Фейлетони визначнїйших українських поетів і белетристів, як також переводи з найліпших чужих авторів.
Всячину.

Промінь має на цілі зєдинити духово все українське учительство без огляду на кордони і тому в своїх артикулах не лиш порушає справи, які обходять безпосередно австрійських учителів, а також містить багатий матеріал і з російської України, а від часу до часу з Америки.

Змість «Проміня» є того рода що надає ся до читаня не лиш учительству, а також і найширшим інтелігентним кругам.

Передплата вносьть на рік: в Австро-Угорщинї: 8 К; за кордоном: 4 карб., згл. 2 дол., або 16 франк.

Позір! Нові передплатники одержать за 4 К, згл. 2 карб., і дол., або 5 франк. не лиш всі числа до кінця сєго року, а також, — о скілько запас вистарчить — і всі досї появивші ся числа від початку сєго року (1906).

Адреса редакції і адміністрації «Проміня»
Вашківці н. Ч. (Буковина — Австрія).

Одвїчальний редактор: Іван Герасимович.

Автори і накладчики зволють у власнім інтересї пересилати свої видавництва до редакції «Проміня», де подаєть ся совістну оцінку, або згадку.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 16. до 31. серпня 1906.

Нова сензаційна програма.
Щоденно о 8. год. вечер представленє В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представленє. Білєти вчаснїше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.